

ASPEKTY ŠKOLNÍ ZRALOSTI

„Školní zralost“ představuje tělesný, duševní a sociální vývoj, odpovídající současným nárokům školy. Podle zkušeností z poraden vyhovuje dnes požadovaným aspektům zralosti většina šestiletých dětí. Prvním kritériem zápisu do školy je tedy **chronologický věk 6 let** dovršený do 31. srpna. Mladší děti se totiž ve škole, navzdory dobrému nadání, vyznačují často horším prospěchem, zvýšenou nesamostatností, hravostí a nesoustředěností. Opakovaně se potvrzuje, že chlapci jsou v tomto období oproti dívkám obecně opožděni asi o čtvrt roku. V 6 letech zůstává pro školu nezralých jen asi 7% dětí.

Při vyšetření školní zralosti se dnes zkoumá především **„rozvoj funkcí tělesných, duševních a sociální adaptabilita“** dítěte.

Předškolák musí znát své jméno, příjmení, bydliště, datum narození, jména a vztahy členů své rodiny.

U předškolních dětí se zaměřujeme a sledujeme rozvoj těchto oblastí:

- úroveň záměrné **pozornosti**
- **motoriky**, pohybové dovednosti – chytit a hodit míč, běžet na určitou vzdálenost, zdolat překážky, udržet rovnováhu (skákat po jedné noze, skákat přes švihadlo a podobně).
- **grafomotoriky** (umět správně držet tužku mezi palcem a ukazováčkem, ruka musí být uvolněná, bez silného tlaku, umí vystřihovat nůžkami, kresba postavy má detaily- v obličeji, správný počet končetin, prstů..). Před vstupem do školy by již měl být také vyzorován **typ laterality**
- **zrakového vnímání** (přiměřené tempo očních pohybů, barvy)
- **sluchového vnímání** (rozlišování podobně znějících hlásek, umí naslouchat, vytleskávat jednoduchý rytmus) aj.
- **vnímání prostoru** (rozlišování detailů na blízkou vzdálenost, znalost směrů rozeznat levou a pravou stranu, orientovat se, co je vpředu, nahoře, dole, na straně, pod, nad)
- **vnímání času** (znalost časových pojmů, zná dny v týdnu a roční období)

- **základních matematických představ** (kategorie množství, počítat do deseti, najít rozdíly na obrázku, chápe pojmy více/méně, větší/menší, hodně/málo, pořadí, následnosti či příčinnosti, postihování podstatných znaků a vztahů)
- **řeči** (správná, zřetelná výslovnost, jednoduchá souvětí, je schopen se naučit básničku) úroveň **porozumění** (schopnost verbální komunikace)
- **sociálních dovedností** - „vychovatelnost ve skupině“, je požadováno nejen překonání egocentrizmu a **akceptování příkazů autorit**, ale také samostatné **začlenění do skupiny, dodržuje základní pravidla slušného chování** (pozdrav, požádání, poděkování)
- **sebeobsluhy** (samostatnosti v oblékání, dodržování hygienických pravidel)
- **emoční zralosti** - spočívá v **dosažení určité citové stability** (nepodléhání bezprostředním impulsům, kontrola citových procesů, nevyžadování pozornosti jen pro sebe aj.), ale i v **odolnosti vůči frustracím** (nastávajícími zvláště při ohrožení sebehodnocení při porovnávání výkonů učitelem a nutnosti přijetí i případného neúspěchu atp.; souvisejícími však také s osamostatňováním, schopností denního dlouhodobého odloučení od matky atp.).

Mezi dětmi předškolního věku jsou velké rozdíly v připravenosti na školní docházku.

Dosažení určité dovednosti či schopnosti není u všech dětí stejné. Odchyly ve vývoji, nemusejí být známkou vážného opoždění dítěte. Nemělo by proto docházet ke zvýšenému tlaku na dítě vzhledem k nedosažení věkových norem. Až v případě závažných odlišností od vývoje či odchylek ve více oblastech je vhodné obrátit se na poradenská nebo klinická pracoviště.

Rodiče mohou svému dítěti pomoci. Existuje mnoho publikací, které obsahují spoustu her a zajímavých úkolů, které jsou zaměřeny na rozvoj smyslového vnímání, myšlení, řeči a jemné motoriky. Jsou zdrojem námětů k vyprávění, uvažování a poznávání. Rozvíjejí postřeh, pozornost, představivost, orientaci a paměť. Práce s knížkami nenásilným a hravým způsobem rozvíjí potřebné schopnosti a dovednosti, čímž předškoláky připravuje na změny, které na něj v 1. třídě čekají.

Budeme společně s Vámi usilovat o to, aby při vstupu do školy byly děti schopny čelit kladeným nárokům, jinému prostředí a novým situacím, aby snáze zvládaly komunikaci s novými lidmi ve škole a lépe se orientovaly v novém prostředí a měly kladný postoj ke škole již od prvních okamžiků.

Mgr. Dagmar Indráková